

8.3 Elinympäristöpalvelut

Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja

Palvelualueen ja toiminnan kuvaus: Elinympäristölautakunta johtaa ja kehittää alaistaan palvelualueetta ja vastaa palvelujen tuloksellisesta järjestämisestä. Lautakunta seuraa ja arvioi palvelujen vaikuttavuutta ja varaa asukkaille ja käyttäjille mahdollisuuden osallistua palveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen. Elinympäristölautakunnan tarkoituksena on kestävän kehityksen periaatteet huomioiden vastata yhdyskuntarakenteen ja muun kuntaympäristön kehittämisestä sekä alueiden käytön suunnittelusta edellytysten luomiseksi kunnan asukkaiden terveelliselle ja viihtyisälle elämiselle sekä elinkeinoelämän kehittymiselle.

Elinympäristöpalveluiden tehtävänä on palvella asiakkaita ja kuntalaisia kustannustehokkaasti ja kestävän kehityksen tavoitteiden mukaisesti. Edistämme sekä toteutamme kuntastrategian tavoitteita ja vastaamme elinympäristön lakisääteisten tehtävien hoitamisesta, joita on muun muassa seuraavien kokonaisuudet:

- Strateginen maankäytön suunnittelu ja kehityshankkeet
- Toteuttava maankäytön suunnittelu, kaavoituksen ja rakentamisen ohjaus, joka mahdollistaa riittävän laajat monipuoliset ja houkuttelevat tonttitarjonnat hyvien palvelujen ja yhteyksien päässä.
- Investointihankkeiden rakennuttaminen ja ohjaus.
- Elinkeinoalueiden ja hankkeiden toteutus ja ohjaus.
- Asuin- ja elinkeinotonttien myynti, vuokraus ja markkinointi
- Yleisten alueiden (mm. teiden ja katuja sekä aukoiden, puistojen, liikuntapaikkojen, vapaa-aika-alueiden, satamien ja uimarantojen) rakennuttaminen, kunnossapito ja kehittäminen
- Kunnallisteknisten verkostojen ja -järjestelmien (vesihuolto, lämpö, hule) rakennuttaminen, kunnossapito ja toimintavarmuus.
- Paikkatieto- ja kartoituspalvelu sekä maanhankinta.
- Kunnan kiinteistöjen kunnossapito ja kehittäminen
- Rakentamisen lupakäsittely ja valvonta sekä ympäristösuojelu.
- Kunnan tukipalveluiden (ruokapalvelun sekä siivouspalvelun) toteuttaminen.

Keskeiset muutokset ja toiminnan painopistealueet vuonna 2026

Vuoden 2026 aikana elinympäristöpalveluiden merkittävin investointihanke on Viinijärven koulun, päiväkodin ja kirjaston uudis- ja peruskorjaushankkeen valmistuminen, joka toteutetaan Kuntarahoitus Oyj:n leasingrahoituksella.

Muita merkittäviä vuoden 2026 investointeja on Välikankaan uuden yritysalueen kunnallistekniikan rakentaminen, infran korjausvelkakohteita kaikissa taajamissa sekä uuden Honkalammen asemakaava-alueen 1 vaiheen kunnallistekniikan ja katuverkoston rakentaminen. Talousarviossa varaudutaan näiden investointien osalla tarvittavaan investointimäärärahaan.

Vuoden 2026 strategisena tavoitteena on tehostaa kunnan kiinteistöjen energiatehokkuutta mm. aurinkovoimapotentialiaa ja teknisiä järjestelmiä kehittämällä sekä realisoidaan kiinteistöjä mm. kouluverkostonselvityksen ja kiinteistöselvityksen mukaisesti ja tehostetaan vajaakäytöllä tai tyhjillään olevien kiinteistöjen käyttöastetta. Lisäksi tavoitteena on selvittää tai suunnitella varhaiskasvatusverkostonselvityksen ja tehtyjen päätösten pohjalta Ylämyllyn uuden päiväkodin toteuttamista. Talousarviossa varaudutaan näiden investointien osalla tarvittavaan investointimäärärahaan.

Maankäytön keskeisimpinä tavoitteina on osallistua maakuntakaavoituksen ohjaukseen sekä edistää seudullisia kärkihankkeita kuten Joensuun seudun yleiskaavatyötä ja vt9 moottoritiehanketta. Kuntatasolla keskeisimpinä on edistää valtuuston hyväksymien ohjelmien toimenpiteitä sekä viimeistellä Ylämyllyn

kehittämissuunnitelma ja viedä hyväksymiskäsittelyyn vt9 asemakaava ja laatia Pärnän alueelle asemakaavaehdotus.

Tavoitteena on jatkaa vuoden 2026 aikana suunnitelmallista työtä Liperin positiivisen näkyvyyden edistämisessä ja hankkeiden tiedottamisessa sekä elinkeino- ja asuintonttien markkinoinnissa. Vuoden 2026 tavoitteeksi otetaan myös ympäristöjen siisteys ja siisteyden ylläpito.

Elinympäristöpalveluiden hallinnossa vuoden 2026 toimenpiteinä on henkilöstösuunnitelmassa esitetyt henkilöstö- ja organisaatiomuutokset henkilöstövaihdosten myötä.

Toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2026

Elinympäristöpalveluiden hallinto	
Tavoite	Toimenpide
Panostetaan Liperin näkyvyyteen ja houkuttelevuuteen asuin- ja yrittäjyyskuntana.	Jatketaan suunnitelmallista työtä positiivisen näkyvyyden edistämiseksi muun muassa hankkeiden tiedottamisessa ja erilaisten markkinointikampanjoiden muodossa.
Henkilökunta voi hyvin työssään	Turvaamme keskeisten toimintojen osalta riittävät resurssit ja tarkistetaan henkilöstön työnkuvia sekä ylläpidämme henkilöstön ammattitaitoa ja työhyvinvointia.

Kiinteistö-, tila- ja tukipalvelut	
Tavoite	Toimenpide
Edistetään kunnan kiinteistökannan kustannustehokkuutta.	Tehostetaan kunnan kiinteistöjen energiatehokkuutta mm. aurinkovoimapotentiaalia ja teknisiä järjestelmiä kehittämällä
	Selvitetään ja suunnitellaan varhaiskasvatusverkostospelvityksen ja tehtyjen päätösten pohjalta Ylämyllyn uuden päiväkodin toteuttamista.
	Realisoidaan ja kehitetään kiinteistöjä mm. kouluverkostospelvityksen ja kiinteistöselvityksen mukaisesti ja tehostaan vajaakäytöllä tai tyhjillään olevien kiinteistöjen käyttöastetta.
Pidetään kunnan kiinteistökanta terveellisenä ja toimivana	Toteutetaan investointiohjelman mukaiset kiinteistöjen korjaustoimet
Varmistetaan laadukkaat ruoka- ja puhtauspalvelut	Kehitetään ruoka- ja puhtauspalvelujen toimintaa tehokkaammaksi mm. mitoitusten ja ohjelmamuutosten tarkistuksilla

Ympäristö- ja rakennusvalvonta	
Tavoite	Toimenpide
Rakennusjärjestyksen uudistamistyön edistäminen	Rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Ympäristönsuojelun määräaikaistarkastukset	Tarkastusten suunnittelu ja tekeminen
Ympäristönsuojelun valvontasuunnitelma	Valvontasuunnitelman päivittäminen

Maankaatopaikan toiminnan turvaaminen	Huolehtiminen riittävistä resursseista talousarvion puitteissa
Asiakaspalvelun parantaminen	Kehitetään digitaalisia palvelukanavia
Rakentamislakiuudistuksen jalkauttaminen käytäntöön	Sisäistetään uudet ohjelmat ja toimintatavat erilaisten toimintojen osa-alueilla

Kaavoitus- ja maankäyttöpalvelut	
Tavoite	Toimenpide
Tehdään aktiivista maanhankintaa strategisesti tärkeillä alueilla	Maanhankintaa Sompalammen suunnalla
	Maanhankintaa Ylämyllyn itäosissa
	Maanhankintaa Polvijärventien risteysalueella
Monipuolinen asuin- ja elinkeinotonttitarjonta	Edistetään käynnissä olevien ja uusien kaavahankkeiden ohjelmoitua etenemistä
Kärkihankkeiden edistäminen	Ylämyllyn kehittämissuunnitelma hyväksytään
	Joensuun seudun yleiskaava 2040 luonnos on pidetty nähtävillä
	VT 9 asemakaava on hyväksytty valtuustossa
Toteutetaan aktiivista tonttimarkkinointia	Tontinluovutusta edistetään erilaisin markkinointikeinoin

Infrapalvelut	
Tavoite	Toimenpide
Edistetään liikenneturvallisuutta katuverkolla	Rakennetaan ajonopeuksia alentavia hidasteratkaisuja koululiikenteen pääreiteille
	Selvitetään aluenopeusrajoitusten alentamista ja suojateiden turvallisuuden parantamista etenkin koulujen ympäristössä.
	Toteutetaan liikkumisympäristöön erilaisia liikenneturvallisuustoimenpiteitä mm. suojatie- ja ajoratamaalauksia.
Kehitetään taajamien ja elinkeinoalueiden vetovoimaisuutta	Toteutetaan Honkalammenrannan uuden asemakaava-alueen 1 vaiheen infra
	Jatketaan Välikankaan uuden yritysalueen kunnallistekniikan rakentamista
	Toteutetaan infran peruskorjauskohteita investointiohjelman mukaisesti
Kehitetään liikunta-olosuhteita	Edistetään liikunta- ja urheilualueiden ja uimarantojen turvallisuutta ja monipuolisuutta hyväksytyjen ohjelmien mukaisesti.
Jalankulu- ja pyöräilyväylien kehittäminen	Selvitetään koulujen lähiympäristöstä tai kulkureiteiltä puuttuvien kevyenliikenteen väylien uudistamista tai rakentamista talousarvion puitteissa

Edistetään yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapitoa asemakaava-alueiden katujen, torien, puistojen ja muiden yleisten alueiden osalla	Selvitetään kunnan infran korjausvelan määrä ja laajuus sekä laaditaan tarvittava korjaussuunnitelma Varmistetaan kunnossapidon laatu- ja yleisten alueiden siisteys ja turvallisuus
---	---

Vesihuoltolaitos	
Tavoite	Toimenpide
Parannetaan vesihuollon toiminta-, huolto- ja kriisivarmuutta	Parannetaan vesihuoltolaitoksen valvonta- ja kybervarmuutta muun muassa kameravalvonnalla Uudistetaan vesihuoltolaitoksen teknologiaa
Turvataan haja-astusalueen ja kylien vesihuoltotoiminnan edellytyksiä	Valtuuston 29.04.2024 § 15 hyväksymän Liperin vesiosuuskuntien ja -yhtymien yhdistämisselvityksen ja ehtojen mukaan kunnassa voidaan käynnistää liittymisprosessi maksimissaan kahden osuuskunnan kanssa
Kehitetään taajamien ja elinkeinoalueiden vetovoimaisuutta	Toteutetaan Välikankaan uuden yritysalueen ja asemakaava-alueen kunnallistekniikkaa Toteutetaan Honkalammen asemakaava-alueen 1 vaiheen kunnallistekniikkaa
Edistetään korjausvelkaselvityksen toimeenpanoa	Uusitaan viemärien runkoverkoston puppuja Laaditaan korjausvelkaselvityksen mukaisesti seuraavien vuosien kohteille korjaussuunnitelmat Toteutetaan korjausvelkaselvityksen ja investointiohjelman mukaisesti vesi- ja viemäri-infran korjausta
Parannetaan vesihuoltolaitoksen kulutuksen seurantaa ja taloutta	Käynnistetään etäluettavien mittareiden asentaminen ja kehitetään vesihuoltolaitoksen verkoston ja mittareiden dataseurannan digitalisaatiota/etäseurantaa

Suoritteet ja tunnusluvut	TP2024	TA2025	TA2026	Muutos ed. TA	Muutos % ed TA
Kunnan kiinteistöjen määrä (m2)	66 136	66 136	66 136	0	0,00%
Kunnan omistamien katu- ja liikennealueiden määrä (m2 tai km)	518 798	518 798	526 558	7 760	1,49%
Lähiliikuntapaikkojen ja leikkikenttien määrä	48	103	91	- 12	-11,65%
Käynnissä olevien kaavatöiden (yleissuunnitelmien) määrät	7	7	11	4	57,14%
Rakennusvalvonnan lupapäätösten kokonaismäärä	151	130	100	- 30	-23,07%
Ympäristönsuojelun lupapäätösten kokonaismäärä	3	5	4	- 1	-20,00%
Luovutettavien asuintonttien määrät	69	70	68	- 2	-2,85%
Luovutettavien elinkeinotonttien määrät	18	18	38	20	111,11%
Kunnan omistaman maa-alueen määrä (ha)	992	992	1 197	205	20,66%

1 000 € Ulkoinen/Sisäinen	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	Muutos %
Elinympäristöpalvelut				
Toimintatuotot	14 324	14 057	13 918	-1,0 %
Toimintakulut	- 11 548	- 11 708	- 11 223	-4,1 %
Toimintakate	2 776	2 348	2 695	14,7 %
Elinympäristöpalveluiden hallinto				
Toimintatuotot	241	219	218	-0,2 %
Toimintakulut	- 276	- 313	- 397	26,7 %
Toimintakate	- 34	- 95	- 179	88,8 %
Kiinteistö-, tila- ja tukipalvelut				
Toimintatuotot	10 852	10 518	10 495	-0,2 %
Toimintakulut	- 8 020	- 8 031	- 7 563	-5,8 %
Toimintakate	2 832	2 487	2 932	17,9 %
Ympäristö- ja rakennusvalvonta				
Toimintatuotot	141	102	74	-27,5 %
Toimintakulut	- 268	- 338	- 328	-2,9 %
Toimintakate	- 126	- 236	- 254	7,7 %
Kaavoitus- ja maankäyttöpalvelut				
Toimintatuotot	700	704	654	-7,1 %
Toimintakulut	- 346	- 355	- 266	-25,1 %
Toimintakate	354	349	388	11,1 %
Infrapalvelut				
Toimintatuotot	217	190	170	-10,5 %
Toimintakulut	- 1 445	- 1 501	- 1 478	-1,6 %
Toimintakate	- 1 228	- 1 311	- 1 308	-0,3 %
Vesihuoltolaitos				
Toimintatuotot	2 172	2 325	2 307	-0,7 %
Toimintakulut	- 1 193	- 1 170	- 1 192	1,8 %
Toimintakate	979	1 154	1 115	-3,4 %
Elinympäristöpalvelut yhteensä ilman vesihuoltoa				
Toimintatuotot	12 152	11 732	11 611	-1,0 %
Toimintakulut	- 10 355	- 10 538	- 10 018	-4,9 %
Toimintakate	1 797	1 194	1 592	33,3 %

1 000 € Ulkoinen	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	Muutos %
Elinympäristöpalvelut				
Toimintatuotot	6 261	6 437	6 444	0,1 %
Toimintakulut	- 10 728	- 10 895	- 10 566	-3,0 %
Toimintakate	- 4 467	- 4 458	- 4 122	-7,5 %
Elinympäristöpalveluiden hallinto				
Toimintatuotot				-100,0 %
Toimintakulut	- 257	- 286	- 369	29,2 %
Toimintakate	- 257	- 285	- 369	29,4 %
Kiinteistö-, tila- ja tukipalv				
Toimintatuotot	3 143	3 206	3 239	1,0 %
Toimintakulut	- 7 412	- 7 435	- 7 120	-4,2 %
Toimintakate	- 4 270	- 4 229	- 3 880	-8,2 %
Ympäristö- ja rakennusvalvonta				
Toimintatuotot	132	102	74	-27,5 %
Toimintakulut	- 230	- 313	- 305	-2,6 %
Toimintakate	- 99	- 211	- 231	9,4 %
Kaavoitus- ja maankäyttöpalvel				
Toimintatuotot	700	704	654	-7,1 %
Toimintakulut	- 318	- 329	- 242	-26,4 %
Toimintakate	381	375	411	9,8 %
Infrapalvelut				
Toimintatuotot	217	190	170	-10,5 %
Toimintakulut	- 1 396	- 1 448	- 1 430	-1,3 %
Toimintakate	- 1 180	- 1 258	- 1 260	0,1 %
Vesihuoltolaitos				
Toimintatuotot	2 071	2 235	2 307	3,3 %
Toimintakulut	- 1 114	- 1 084	- 1 100	1,5 %
Toimintakate	956	1 151	1 207	4,9 %
Elinympäristöpalvelut yhteensä ilman vesihuoltoa				
Toimintatuotot	4 191	4 202	4 137	-1,6 %
Toimintakulut	- 9 614	- 9 811	- 9 453	-3,6 %
Toimintakate	- 5 423	- 5 609	- 5 317	-5,2 %